

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Institutio Vitæ Ad Exemplar Passionis Domini Et Salvatoris Nostri

Sgambata, Scipio

Dillingæ, 1686

Cap. III. Secundam Beatitudinem esse lenitatem & mansuetudinem,
maximè cum inimicis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53753](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53753)

CAPUT III.

Secundam beatitudinem esse lenitatem & mansuetudinem, maxime cum inimicis.

*Luc. 23.
v. 34.*

*Mat. 5.
v. 5.*

Iesus autem dicebat: Pater dimitte illis, non enim sciunt, quid faciunt. Hæc B. Lucas. Secunda autem Beatitudo, quam Dominus enumerat, est: *Beatimittes; quoniam ipsi possidebunt terram.* Trium hæc adnotemus. Primum, quanta per se felicitas sit, esse mitem, & nullis injurijs exasperari aut offendi. Deinde quantum ei præmium sit propositum. Tertiò quantum ad eam virtutem sectandam Domini exemplum nos deceat excitari. Sanè uti facilius est, rei familiaris jacturam pati, quam injurias sibi illatas ferre patienter, & proximiores homines sunt ad hæc bona utiliter relinquenda, quam ad sui honoris, dignitatisve imminutionem æquò animò ferendam, tantò beatiores sunt, qui hoc quoque assequuntur: nam beatitudo perfecti cujusdam boni adeptio ac possessio est; id autem bonum optimum ac perfectissimum est, quod qui habet, omnibus rebus superior est.

omnia infra se despicit, nulla re læditur,
 nullâ premitur, nullâ gravatur. Tale bo-
 num mansuetudo est: nam, qui semel eam
 virtutem obtinuit, hunc nemo hominum
 ac ne dæmonum quidem lædet. Jobi for-
 tunas, domum, filios, corpus ipsum læsit
 Satan, ipsum non læsit; quia *in his omni-*
bus non peccavit Job labijs suis, neque
stultum aliquid locutus est. Proinde si-
 milis est, qui perfectè mitis est, Deo, de quo
 scriptum est: *Non accedet ad te malum,*
& flagellum non appropinquabit taberna-
culo tuo. Quantumcunque circa ejusmo-
 di hominem convicia perstrepant, furor
 inimicorum ac rabies fulguret ac tonet,
 ipse similis est cælo sidereo, quod nec plu-
 vijs proximi cæli aërei perpluitur, nec ful-
 minibus læditur, nec tonitruis concutitur.
 Quid hoc homine beatius? Extra ictum,
 extra periculū constitutus, inter tot mundi
 mala suō bonō lætus fruitur, & in sinu
 gaudet. Sed parum est non moveri inju-
 rijs, non exacerbari offensis: etiam ad be-
 nignitatem & beneficentiam injurijs irri-
 tatur; pro singulis ictibus, quos ei infligit
 inimici rabies, totidem rependit beneficia.
 Arbor suavibus & salubribus pomis onu-

Job. i.

v. 32.

Psal. 96

v. 10.

Q 2

sta,

sta, quocunque impetu quatiatur aut vulneretur, poma maturiora largitur. Dolum melle plenum, quocunque ictu transverberetur, mel effundit. Quò quidque plenum est, id reddit necessario, id effundit. Anima caritate plena, melle plena, quid det nisi caritatem, nisi mel? *Maledicimus, & benedicimus, blasphemamur, & obsecramus.* Vos, quod vestrum est, facitis, ut in me furores vestros exerceatis, ego, quod meum est, ut in vos meam caritatem effundam. Hoc tantum timeri potest, ne, dum hoc mel caritatis effunditur, anima eò vacua reddatur, sed nihil minus, imò quantò depletur magis, tantò magis abundat. Optandum est viro ejusmodi, ne unquam desit inimicus, qui irriter, qui provocet, ne unquam ipse desinat caritatem profundendo in se augere, nam què admodum oleum tunc stetit in Viduæ illius vase, cum defuerunt vasa vacua, in quæ deflueret, ita tum cessat hæc in corde perfecti hominis caritatis ubertas, cum defunt velut vacua vasa, in quæ se effundat, inimici. Ingens beatitudo, & prior major, nam illa in eo posita erat, ut bona externa

externa non amarentur; hæc autem addit, ut neque mala externa metuantur: per illam fiebat, ut nullô extra nos egeremus; per hanc fit, ut rebus externis benefici simus, iisque, etiam cum nobis nocent, prodesse conemur; denique ut instar arbusculæ balsami ex vulnere atque injuria reddamus suavissimum ac saluberrimum liquorum omnium, caritatem. Beatum est, nullô egere. Beatius, nihil timere. Beatissimum, omnibus etiam malefacientibus benefacere. Sed hîc non ineptè quis dubium movere posset, cur, quando hæc major est beatitudo quàm prior, minus ei præmium sit additum. Nam de pauperibus dictum est: *quoniam ipsorum est regnum cælorum*; de mitibus autem: *Quoniam ipsi possidebunt terram*. Cœlum ergo pauperibus datur, terra mitibus. Sed minimè putandum est, cœlum non etiam mitibus dari, cum scriptum sit ex ore ejusdem Domini: *Diligite inimicos vestros, Matt. 5. benefacite ijs, qui oderunt vos, ut sitis filij v. 44. Patris vestri, qui in cælis est, quod si fi. Rom. 8. li. & heredes. v. 17.* Ergo illud ita dictum videri potest, ac si Dominus diceret: Pauperibus

bus cœlum, Mitibus cœlum & terram
dandam, ut eô loquendi modô significaretur,
hos illis præmium majus habituros.
Vel: propria beatitudo (non tam enim
præmia hæc fortè sunt, quàm ipsarum beatitudinum
explicationes, quæ adduntur) propria, inquam,
mitium beatitudo est terram possidere,
quia in terra lites, iurgia, bella sunt,
in cœlo nihil horum est: nulla est autem vel
certior vel brevior hæc omnia componendi
via, quàm si mitis ac placidus sis, si
benefacias malefacientibus, benepreceris
maledicentibus. Oleô apes extinguuntur,
cinere reviviscunt; nam quoties sicut apes
te circumdederint inimici, & non modò
circumstrepere ac susurrare non desinant,
sed aculeos suos tibi acriùs infigant,
oleô caritatis & beneficentiæ eos prorsus
domabis, & velut e-mortuos reddes:
at si cineres favillâsque iracundiæ
adsperferis, reviviscunt, & crudeliùs
sævient. Nova, ac priscis sæculis inaudita
orbem terræ subjugandi ac debellandi ratio,
non armis exacuendis, non pro-
vincijs devastandis, sed unanimitate,

pati.

patientia, caritate; vulneribus non infligendis, sed subeundis; injurijs non inferendis, sed ferendis. Non agimus hinc de ijs, quibus tuenda reipublica cura incumbit, neque de publicis scelerum iudicijs, quibus severitas opportuna, aut necessaria est; sed in ijs, in quibus iustitia non cogat gladium stringere, semper hujus oportet beatitudinis gloriam affectare, quam ille vel maximè quæsit, qui primus à suo nomine omnibus orbis terræ Moderatoribus nomen fecit: ille, inquam, etiam in hoc Evangelio notus Cæsar, qui, dum ita omnibus studet ignoscere, & eo genere magnificentia gloriatur, ut, qui veriores ejus hostes erant, perire maluerint, quàm ei de se talem præbere victoriam, id consecutus est, ut primus in ea urbe regnaret, quæ nullum Regem pati poterat, & cunctis in orbe terrarum Regibus imperabat, ita ut etiam in Evangelio diceretur, *non habemus Regem, nisi Cæsarem*. Ac, ne exteris historijs videamur eguisse, in Christi Domini Genealogia nemo Rex vocatur, nisi David, cum tot Reges sint: quia de nemine constat illustrius, quòd

pepercerit inimicis, quàm de ipso, qui, cum Saulem dormientem præ se haberet, ac data illi esset optio, utrum vellet, regnùmne capessere, an parcere inimico, hoc veluti regnum majus elegit. Hinc Dominus quoque, cum esset Rex Regum, ac Pater ei dedisset omnia in manus, tamen in Crucis titulo tantum vocatur Rex Judæorum, quippe, à quibus gravissimas injurias accepisset, & quibus læsus pepercisset, horum maximè Rex vocari debebat. Hoc Regnum omnes affectemus; hac arte rerum omnium potiri velimus, non modò omnia contemnentes, & sub pedibus habentes, sed, siquid in ijs boni est, id ultro inimicis nostris concedentes, eosque cupientes omnia nobis habere potiora, omnibus rebus affluere, tantò magis, quantò nobis inimiciores sunt, & molestiores. En, quod tertium erat ea de re, quàm luculentum Salvatoris exemplum! *Pater*, inquit, *dimitte illis*. Patrem vocat, ut, quantam maximam potest, vim precibus suis addat; quid enim Pater filio suo negaret, & quidem è cruce clamantis? *Pater*, *dimitte illis*! At non ita precari solitus

solitus erat Dominus, ut diceret, fac hoc Domine, vel Pater, sed addebat, ut in hortu audivimus, *si fieri potest*, & orationem semper ita claudebat, *fiat voluntas tua*. Nunc autem, dum pro inimicis orat, nihil horum addit, sed, *dimitte*, inquit, ac fidiceret. Pater quicquid vel auctoritate, vel meritô, vel orationis efficacitate possum, hîc experiri cupio: extremum hunc accipe conatum caritatis & amoris mei, qui repulsam pati non vult: Dimitte Pater: passis manibus oro, dimitte. Moysis brachijs, quamdiu extenta erant, victoriam non negabas; Mea brachia ne unquam ab hac oratione remittantur, in cruce figuntur, me clamante, dimitte. Sed quibus? Illis. Nullos alios magis in animo habebat, quàm eos ipsos, à quibus tam barbarè tractabatur. Sed, quid ais mi Domine? Nonne tu es Judex vivorum & mortuorum? nonne Crux est tribunal & statera justitiæ? Quo pacto tam horribile ac detestabile Deicidium dimittatur? Attende Domine, audi, quid circum te clament, quid blasphement: *Alios salvos fecit, seipsum non potest salvum facere.*

Qs

Si

Si filius Dei est, descēdat de cruce. Vah qui destruis templum Dei, & triduū readificas illud. Hæc audis, & pro his rogas? Omnino, inquit: neque tantū rogat, sed causam affert, ob quam eis sit ignoscendum; quia nesciunt, quid faciunt. Quid non excogitas ingeniosa caritas ad ignoscendum? tanquam non toties audivissent, te esse Filium Dei, quod & nunc dicunt; tanquam ut hoc credere deberent, non tot signa vidissent, quæ & nunc memorant. Hoc, quod ad crimen augendum, alius adduxisset, ad id imminuendum Christus adduxit. Imitare, qui cupis beatus esse cum Christo.

CAPUT IV.

Tertiam beatitudinem esse luctum assiduum ab nostra & aliena peccata.

*Luce 23
v. 33.*

UNus autem de his, qui pendeabant, latronibus blasphemabat eum dicens: si tu es Christus, salvum fac te ipsum, & nos. Respondens autem alter increpabat eum, dicens: neque tu times Deum, quod